

Sundbyberg 2013-10-30

Till Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Om möjligheten att göra film tillgänglig för en bredare målgrupp.

Stora delar av Sveriges befolkning har svårt att ta del av film – svensk som utländsk, textad som otextad. Svårigheterna kan bero på syn- eller hörselproblem, svag eller ojämn begåvning, kognitions-, koncentrations-, läs- eller språksvårigheter eller kulturella skillnader.

Det skifte som nu pågår med övergång från analog till digital teknik öppnar nya lovande och ekonomiskt överkomliga möjligheter att på ett enkelt sätt tillgängliggöra film för betydligt många fler än idag.

Kulturdepartementet har visat att tillgänglighet är viktigt, bland annat genom att i det senaste filmavtalet koppla tillgänglighetskrav, textning för hörselskadade, till statligt stöd. Det är en bra modell som kan utvecklas till att även gälla syntolkning på svensk-producerade filmer, samt svensk syntolkning och uppläst textremsa på utländska textade filmer.

Svenska staten har under de senaste tre åren, med satsningar via PTS och kulturdepartementet, investerat flera miljoner på att utveckla tjänster, som kan göra film tillgänglig för personer som behöver syntolkning och talande textremsa.

Det har resulterat i att det idag finns fungerande lösningar för detta. Bland annat har Dyslexiförbundet FMLS i sitt projekt "Talande textremsa på bio" utvecklat MovieTalk.

Vi har således kommit en bra bit på väg mot att göra bio tillgänglig för personer som av olika skäl har svårt att uppfatta vad som sker på bioduken, och som inte kan eller hinner läsa undertexten. Men för att vi ska få en implementerad lösning krävs ytterligare några åtgärder:

- Att de digitala filmer som visas innehåller talande textremsa (för utländska filmer översatta med text), samt syntolkning (för både svenska och utländska filmer).
- Att biografägarna installerar nödvändig utrustning för att tillgängliggöra det producerade.

Kostnader för produktion av syntolkning och talande textremsa skulle förslagsvis kunna delas mellan producenter/distributörer för olika plattformar, alltså även dvd/blueray, tv och tv on demand. En biograf som installerar utrustning skulle kunna ansöka om de bidrag som utgår för digitalisering av utrustningen. För den enskilde biobesökaren bör tjänsten vara gratis.

Vi önskar att film- och biografbranschen engageras för att film på bio ska bli tillgänglig för många fler. Av den anledningen vill vi gärna träffa kulturministern för att utveckla följande förslag:

- 1. Kulturdepartementet ger uppdrag till Svenska filminstitutet att ge stöd även för uppläsning av textremsan samt för syntolkning av utländska filmer. Idag gäller stödet enbart svensk film och enbart syntolkning och textning för hörselskadade.*
- 2. Bidraget för digitalisering av biografier ska även omfatta utrustning som krävs för att spela upp förstärkt ljud, syntolkning och talande textremsa.*
- 3. Kulturdepartementet ser över möjligheterna att ställa krav på film- och biografbranschen om att göra film på bio tillgänglig, på liknande sätt som det nu ställs krav på TV-bolagen.*
- 4. Kulturdepartementet uppdrar åt de myndigheter och institutioner som idag arbetar med tillgänglighet på audiovisuella medier, inklusive bio, att engagera sig i arbetet med standardisering av det digitala filmformatet för bio i avsikt att i svensk och i internationell standard (i tillämpliga delar) arbeta för att ljudspår/kanaler avsätts för syntolkning, förstärkt ljud och uppläst textremsa*

Om inget görs är risken stor att arbetet som hittills nedlagts för att tillgängliggöra bio resulterar i en produkt, som inte kommer användarna till del. Och att pengarna som redan investerats går förlorade.

För kontakt i detta ärende - Eva Hedberg, projektledare på Dyslexiförbundet FMLS, tel 08-665 17 05. eva.hedberg@dyslexi.org.

Med vänlig hälsning

Bengt-Erik Johansson
Dyslexiförbundet FMLS

Håkan Thomsson
Synskadades Riksförbund

Lars Berge-Kleber
Afasiförbundet i Sverige

Eva Nordin-Olson
Autism- och Aspergerförbundet

Eva Halldén
Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn

Jakob Larsson
Unga Synskadade

Ingrid Burman
Handikappförbunden

Anki Sandberg
Riksförbundet Attention

Thomas Jansson
FUB, Föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning.

För kännedom till:

Kulturutskottet: Ordförande Gunilla Carlsson, Svenska Filminstitutet: VD Anna Serner, Statens Kulturråd: Generaldirektör Kennet Johansson, Handisam: Generaldirektör Carl Älfvåg och Post- och telestyrelsen: Generaldirektör Göran Marby